

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 7 listopada 2023 r.

Poz. 6258

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.404.2023 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 3 listopada 2023 r.

**stwierdzające nieważność uchwały Nr XLV/294/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 29 września 2023r.
w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego
w gminie Baranów, w części obejmującej jej § 2 ust. 1 pkt 3.**

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLV/294/2023 Rady Gminy Baranów z dnia 29 września 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Baranów, w części obejmującej jej § 2 ust. 1 pkt 3.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XLV/294/2023 została doręczona organowi nadzoru w dniu 5 października 2023r.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Baranów określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Baranów (§ 1 ust. 1 uchwały).

Uchwała została podjęta w wykonaniu upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).

W myśl powołanego przepisu – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) – rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Uchwała podjęta na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi akt prawa miejscowego.

Z normatywnego charakteru przedmiotowej uchwały wynika konieczność formułowania zawartych w niej postanowień jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, precyzyjnie i kompleksowo realizujących delegację ustawową. W akcie prawa miejscowego zamieszczone mogą być wyłącznie postanowienia regulujące sprawy przekazane do unormowania w upoważnieniu ustawowym.

Powyższe stwierdzenie stanowi jednocześnie realizację konstytucyjnej zasady, iż organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów (art. 94 Konstytucji RP).

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 uchwały *Wójt Gminy Baranów odwołuje w formie zarządzenia członka Zespołu w przypadku skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja wykracza poza upoważnienie do określenia trybu i sposobu odwołania członków zespołu interdyscyplinarnego, wynikające z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z przepisów art. 9a ust. 3, 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wynika, że warunkiem członkostwa w zespole jest fakt bycia przedstawicielem określonego podmiotu lub też pełnienia określonej funkcji.

Zwrócić należy jednakże uwagę, że ustawa nie określa wymogów, jakimi powinien legitymować się członek zespołu interdyscyplinarnego czy też przesłanek materialno - prawnych ograniczających czy też wykluczających członkostwo w zespole.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie nakłada na członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych wymogu braku karalności za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe. Jednocześnie ustawodawca nie upoważnił Rady Gminy do określenia takich wymagań wobec członków zespołu interdyscyplinarnego (zob. wyrok NSA z dnia 1 czerwca 2022r., sygn. akt III OSK 5134/21, wyrok NSA z dnia 17 listopada 2021r., sygn. akt III OSK 4197/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 9 czerwca 2020r., sygn. akt II SA/OI 296/20).

Ustawodawca mocą art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie upoważnił Rady do określenia wymagań wobec członków zespołu interdyscyplinarnego, a za takie należy uznać wprowadzenie jako przesłanki odwołania członka zespołu przed upływem kadencji skazania go prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe. Rada nie posiada umocowania prawnego do regulowania powyższej kwestii w uchwale (zob. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 12 października 2011 r., sygn. akt IV SA/Wr 380/11 oraz z dnia 6 lipca 2011 r., sygn. akt III SA/Wr 229/11).

Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w powołanym wyżej wyroku z dnia 6 lipca 2011 r. *„Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), co eliminuje możliwość subdelegacji, a więc przekazania kompetencji normodawczych w tej sferze innemu organowi, w tym także radzie gminy. Argument przemawiający przeciwko legalności regulacji uchwały dotyczącej odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne daje się wyprowadzić także z art. 10b ust. 2 pkt 3 u.p.p.r. Przepis ten, regulujący odwołanie członka Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przed upływem kadencji, stanowi, że minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego odwołuje członka „w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe”. Przyjęte unormowanie potwierdza tezę, że do sfery regulacji ustawowej – nie zaś uchwalodawczej na poziomie organu stanowiącego gminy – należy określenie przesłanek uzasadniających odwołanie członka zespołu, gdyż rada może określić jedynie „tryb i sposób” postępowania w takiej sprawie.”.*

Zdaniem organu nadzoru powyższa wykładnia zachowuje aktualność również w obecnym stanie prawnym.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Realizacja przez organ stanowiący określonej normy kompetencyjnej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

Przedmiotowa uchwała obarczona jest także wadą prawną innego rodzaju.

W uchwale Rady Gminy pominięto kwestię trybu powoływania w skład zespołu interdyscyplinarnego kuratorów sądowych, których udział w tym zespole jest obligatoryjny w świetle art. 9a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Szczątkowej regulacji w tym zakresie w § 1 ust. 5 uchwały nie sposób uznać za prawidłowe wypełnienie upoważnienia wynikającego z art. 9a ust. 15 w zw. z ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLV/294/2023, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Lech Sprawka

Otrzymuje:

- 1) Wójt Gminy Baranów,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Baranów.